ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Шерзода Меҳрангез Абдувалӣ дар мавзуи «Проблемаҳои ҳуқуқи мадании танзими розигӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 5.5.3. – Ҳуқуқи маданӣ; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалии хусусӣ

Автореферати пешниҳодгардида ба таҳқиқоти диссертатсионии дорои аҳаммияти назариявӣ ва амалӣ бахшида шуда, яке аз масъалаҳои мубрами илми ҳуқуқшиносӣ – табиат, моҳият ва механизми танзими розигӣ дар низоми ҳуқуқи маданиро мавриди омӯзиши ҳамаҷониба қарор додааст.

Мубрамияти мавзуи таҳқиқот бо зарурати такмили танзими ҳуқуқии муносибатҳои маданӣ, баланд бардоштани сатҳи ҳифзи ҳуқуқу манфиатҳои иштирокчиёни муомилоти маданӣ ва таъмини татбиқи якхелаи меъёрҳои қонунгузорӣ асоснок карда шудааст. Бо қабули таҳрири нави Кодекси мадании Ҷумҳурии Тоҷикистон масъалаи ирода ва ифодаи он, шакл ва тартиби додани розигӣ, инчунин оқибатҳои ҳуқуқии набудани он аҳаммияти хоса касб намудааст.

Аз муҳтавои автореферати диссертатсия бармеояд, ки масъалаи розигӣ ҳамчун падидаи мустақили ҳуқуқи маданӣ то ҳол дар илми ҳуқуқшиносии миллӣ ба таври мукаммал ва низомнок таҳқиқ нагардидааст. Муаллиф бо такя ба осори олимони ватанӣ ва хориҷӣ, таҳлили санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, аз ҷумла Кодекси оилаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кодекси замини Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои соҳавӣ, инчунин таҷрибаи судии миллӣ дараҷаи таҳқиқи мавзуъро воқеъбинона арзёбӣ намуда, ҷойгоҳи таҳқиқоти худро ба таври асоснок муайян кардааст.

Навгонии илмии таҳқиқот дар инҳо зоҳир мегардад:

а) мафҳуми «розигӣ» ҳамчун ифодаи ирода ва воситаи мустақили танзими ҳуқуқи маданӣ таҳлил ва такмил дода шудааст;

б) табиати ҳуқуқии розигӣ ҳамчун амали яктарафаи ҳуқуқӣ ва унсури таркиби ҳуқуқӣ асоснок карда шудааст;

в) таснифи мукаммали розигӣ аз рӯйи шакли ифода, вақти додан, табиати муносибати ҳуқуқӣ ва манфиати ҳифзшаванда пешниҳод шудааст;

г) оқибатҳои ҳуқуқии набудани розигӣ ва таъсири он ба эътибори аҳдҳо ва дигар амалҳои ҳуқуқӣ таҳлил гардидааст;

ғ) пешниҳодҳои мушаххас оид ба такмили қонунгузории маданӣ, аз ҷумла вобаста ба ворид намудани меъёрҳои иловагӣ ба Кодекси мадании Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва асоснок карда шудаанд.

Хулосаҳо ва нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшуда бо истифода аз усулҳои умумӣ ва махсуси таҳқиқоти илмӣ, таҳлили қонунгузории амалкунанда, таҷрибаи судӣ ва муқоисаи ҳуқуқӣ асоснок гардидаанд. Муаллиф пайдарҳамӣ ва мантиқи илмиро риоя намуда, мавқеи худро бо далелҳои мушаххас ва истинод ба амалияи ҳуқуқтатбиққунӣ исбот мекунад.

Аҳаммияти назариявии таҳқиқот дар ғанӣ гардонидани илми ҳуқуқи маданӣ, махсусан дар бахши назарияи ирода ва розигӣ зоҳир мегардад. Аҳаммияти амалӣ бошад, дар имконияти истифодаи натиҷаҳои таҳқиқот ҳангоми такмили қонунгузории маданӣ, фаъолияти судҳо зимни баррасии баҳсҳо оид ба беэътибор донистани аҳдҳо, инчунин дар раванди таълими фанҳои ҳуқуқи маданӣ ифода меёбад. Тавсияҳои пешниҳодшуда хусусияти воқеӣ ва татбиқшаванда доранд.

Мундариҷаи асосии диссертатсия дар шумораи кофии мақолаҳои илмӣ, аз ҷумла дар маҷаллаҳои тақризшавандаи тавсиякардаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба табъ расида, талаботи муқарраргардида пурра риоя шудааст.

Дар баробари ҷанбаҳои арзишманди илмӣ ва амалӣ, дар матни автореферат баъзе камбудиҳои хусусияти тавсиявӣ мушоҳида мешаванд:

1. Дар баъзе мавридҳо такрори фикрҳо ва тавзеҳоти нисбатан фарох ба назар мерасад, ки ихтисор ва таҳрири услубӣ метавонад онро боз ҳам мукаммалтар гардонад.

2. Гарчанде муаллиф ба баъзе мавқеҳои олимони хориҷӣ ишора менамояд, таҳлили муқоисавии муфассал бо таҷрибаи давлатҳои дорои низоми ҳуқуқии романо-германӣ (махсусан вобаста ба танзими розигӣ дар қонунгузории мадании кишварҳои хориҷӣ) метавонист амиқтар ва фарохтар бошад.

3. Дар матн баъзе хатоҳои имлоиву техникӣ дида мешаванд, ки ба мазмун ва арзиши илмии таҳқиқот таъсири ҷиддӣ намерасонанд.

Дар маҷмуъ, таҳқиқоти диссертатсионии М.А. Шерзода дар мавзуи «Проблемаҳои ҳуқуқи мадании танзими розигӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба бандҳои 31, 33, 34, 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти № 267 (бо тағйиру иловаҳо аз 26 июли соли 2023, №295) тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии

номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.3. – Ҳуқуқи маданӣ; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалии хусусӣ мебошад.

Тақриздидаҳанда:
Ходими калони илмии шуъбаи
ҳуқуқи байналмилалии Институти
давлат ва ҳуқуқи Академияи миллии
илмҳои Тоҷикистон, н.и.ҳ. Ҷабборов Ф.Н.

Имзои Ҷабборов Ф.Н.-ро тасдиқ мекунам:
Нозири калони кадрҳои Институти
давлат ва ҳуқуқи Академияи миллии
илмҳои Тоҷикистон Давлатмуродзода Б.Д.
Сана “04” 03 2026

Суроға: 734025, ш. Душанбе,
хиёбони Рӯдакӣ, 21, Институти
давлат ва ҳуқуқи АМИТ.
Тел.: (+99237) 2216572; E-mail; jabborovf@mail.ru.